

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

В. о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Тетяна МИРОВНИЧЕНКО

«30» серпня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Україна та Європейський Союз: особливості відносин

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(шифр і назва)

освітня програма: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(шифр і назва)

спеціалізація: _____

(шифр і назва)

вид дисципліни: за вибором

(обов'язкова / за вибором)

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«29» серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Лариса ЧЕРНИШОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

В. о. завідувача кафедри

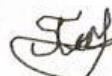
(підпис)

Дмитро МИКОЛЕНКО
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програм

«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(підпис)

Ірина ПЕРЕСИПкіНА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА – БЕРЕНДА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Україна та Європейський Союз: особливості відносин» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» підготовки магістра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою викладання** навчальної дисципліни «Україна та Європейський Союз: особливості відносин» є формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань у сфері відносин України та Європейського Союзу, їх сучасного стану та перспектив євроінтеграції України.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Україна та Європейський Союз: особливості відносин» є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті;

- формування наступних фахових компетентностей:

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України;

СК11. Здатність аналізувати природу зовнішньої політики та міжнародних відносин, еволюцію підходів до їх формування та здійснення, принципи організації та функціонування інститутів зовнішньої політики, прогнозувати систему міжнародних відносин;

СК12. Здатність аналізувати природу, динаміку, принципи регіональних інтеграційних процесів.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
2-й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
88 год.	год.
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані програмні результати навчання.

РН4. Демонструвати знання особливостей, характеру та ступеня взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня;

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав;

PH16. Аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення національної та регіональної безпеки.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Загальний огляд відносин Україна – Європейський Союз

Історичний огляд відносин Україна-ЄС. Договірно-правова база та інструменти співробітництва Україна-ЄС. Угода про партнерство та співробітництво. Угода між Урядом України та Європейською Комісією про фінансування заходу «Підтримка ЄС для розвитку сільського господарства та малих фермерських господарств в Україні». Новітній етап розвитку відносин Україна – ЄС.

Тема 2. Угода про асоціацію між Україною та ЄС

Правові засади співробітництва Європейського Союзу та України. Інституційний механізм співробітництва України та ЄС. Саміти сторін угоди. Рада асоціації. Комітет асоціації та спеціальні комітети або органи у конкретних сферах, які необхідні для виконання Угоди про асоціацію. Парламентський комітет асоціації. Платформа громадянського суспільства.

Тема 3. Відносини України та ЄС у сфері Спільної зовнішньої і безпекової політики

Участь України в Європейській політиці сусідства та програмі ЄС «Східне партнерство». Співробітництво України та ЄС у воєнно-політичній, військовій та військово-технічній сферах. Санкції ЄС. Політика невизнання ЄС щодо тимчасово окупованих територій України.

Тема 4. Діалог України та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки

Співробітництво України та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки. Безвізовий діалог Україна-ЄС. Угода про реадмісію осіб. Двосторонні угоди України та ЄС про правила місцевого прикордонного руху.

Тема 5. Торговельно-економічне співробітництво України та ЄС

Зона вільної торгівлі між Україною та ЄС. Митне співробітництво Україна ЄС. Європейська Мережа Підприємств та допомога українським малим та середнім підприємствам. Співпраця України та ЄС у сфері цифрової економіки.

Тема 6. Галузеве співробітництво України та ЄС

Співробітництво України та ЄС в енергетичній сфері. Співробітництво України та ЄС у сфері транспорту. Співробітництво України та ЄС у сфері освіти, культури. Співробітництво між Україною та ЄС у сфері охорони довкілля.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Загальний огляд відносин Україна – Європейський Союз	18	2	2	-	-	14	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Угода про асоціацію між Україною та ЄС	18	2	2	-	-	14	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Відносини України та ЄС у сфері Спільної зовнішньої і безпекової політики	24	4	4	-	-	16	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Діалог України та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки	24	4	4	-	-	16	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Торговельно-економічне співробітництво України та ЄС	18	2	2	-	-	14	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Галузеве співробітництво України та ЄС	18	2	2			14						
Всього	120	16	16	-	-	88	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальний огляд відносин Україна – Європейський Союз	2
2	Угода про асоціацію між Україною та ЄС	2
3	Відносини України та ЄС у сфері Спільної зовнішньої і безпекової політики	4
4	Діалог України та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки	4
5	Торговельно-економічне співробітництво України та ЄС	2
6	Галузеве співробітництво України та ЄС	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	<p>Загальний огляд відносин Україна – Європейський Союз. Завдання: поглибити знання щодо історичних етапів розвитку відносин Україна – ЄС. Проаналізувати Угоду між Урядом України та Європейською Комісією про фінансування заходу «Підтримка ЄС для розвитку сільського господарства та малих фермерських господарств в Україні». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003-20#Text</p> <p>1. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі. Електронний навчальний посібник. – Вінниця : ВНТУ, 2018. URL: https://multimedia.posibnyku.vntu.edu.ua/mm/Ukraine-EU/txt/01.html</p> <p>2. Кордон М.В. Європейська та євроатлантична інтеграція України. Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 172 с.</p> <p>3. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навчальний посібник / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Резніков. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 504 с.</p>	14

2	<p>Угода про асоціацію між Україною та ЄС. <i>Завдання:</i> поглибити знання щодо передумов укладання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Дослідити особливості інституційного механізму співробітництва України та ЄС.</p> <ol style="list-style-type: none"> Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с. Європейська інтеграція України: посібник для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування / Уклад. М. І. Лахижа. Полтава, 2018. 74 с. 	14
3	<p>Відносини України та ЄС у сфері Спільної зовнішньої і безпекової політики <i>Завдання:</i> поглибити знання щодо відносин України та ЄС у сфері Спільної зовнішньої і безпекової політики. Підготуватись до обговорення на практичному занятті питання про санкції ЄС та гуманітарну допомогу.</p> <ol style="list-style-type: none"> Державний суверенітет в умовах європейської інтеграції : монографія / за ред. Ю. П. Битяка, І. В. Яковюка. К.: Ред. журн. "Право України", 2012. 336 с. Анакіна Т. М. Особливості політики Східного партнерства у контексті європейської інтеграції України // Європейський Союз і Україна: особливості взаємовідносин на сучасному етапі (Серія «Наукові доповіді»; вип. 1). Х.: Оберіг, 2012. С. 48-61.3. Відносини України та ЄС у сфері Спільної зовнішньої і безпекової політики. URL: https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/spivpracya-ukrayina-yes-u-sferi-zovnishnoyi-politiki-i-bezpeki 	16
4	<p>Діалог України та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки <i>Завдання:</i> ознайомитися з особливостями співробітництва України та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки. Підготуватись до обговорення на практичному занятті Плану дій Ради Європи для України на 2018-2022 рр. URL: https://coe.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/plani-dij-radi-yevropi-dlya-ukrayini</p> <ol style="list-style-type: none"> Європейська інтеграція України: посібник для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування / Уклад. М. І. Лахижа. Полтава, 2018. 74 с. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с. 	16
5	<p>Торговельно-економічне співробітництво України та ЄС. <i>Завдання:</i> дослідити результати торговельно-економічного співробітництва України та ЄС. Підготуватися до обговорення на практичному занятті переваг зони вільної торгівлі між Україною та ЄС. URL: https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/torgovelnno-ekonomichne-spivrobitnictvo-ukrayina-yes/zona-vilnoyi-torgivli-mizh-ukrayinoyu-ta-yes.</p> <ol style="list-style-type: none"> Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі. Електронний навчальний посібник. – Вінниця : ВНТУ, 2018. URL: https://multimedia.posibnyky.vntu.edu.ua/mm/Ukraine-EU/txt/01.html Кордон М.В. Європейська та євроатлантична інтеграція України. Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 172 с. 	14

6	Галузеве співробітництво України та ЄС. <i>Завдання:</i> проаналізувати напрями галузевого співробітництва України та ЄС. Підготуватися до обговорення на практичному занятті стану гармонізації законодавства України та співпраці з ЄС у пріоритетних галузях економіки. 1. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с. 2. Європейський Зелений Курс. URL: https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobotnictvo/klimat-yevropejska-zelena-ugoda	14
	Разом	88

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання програмою не передбачено.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою «Україна та Європейський Союз: особливості відносин»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН4	Демонструвати знання особливостей, характеру та ступеня взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), індуктивний, дедуктивний, репродуктивний методи, проблемного виконання.	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, залікова робота.
РН8	Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав	Лекція; пошук джерел інформації, робота з первинними, вторинними даними (критичний аналіз, інтерпретація).	Оцінювання результатів дослідження на практичних заняттях; залікова робота
РН16	Аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення національної та регіональної безпеки.	Лекція, робота з первинними та вторинними даними, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання аналітичних завдань, залікова робота

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань в ході індивідуально / командної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- оцінювання вмінь та навичок збирати та оброблювати дані.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На практичному занятті здобувач може отримати від 1 до 10 балів. При відсутності здобувача вищої освіти на практичному занятті без поважної причини, але за умови розміщення ним виконаних завдань на платформі Moodle в дистанційному курсі «Україна та Європейський Союз: особливості відносин», оцінка за завдання виставляється на 1 бал нижча від потенційної. Максимальна сума балів за поточним контролем на лекційних та практичних заняттях складає **60 балів**.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється після їх завершення на основі проведення **заліку**. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Кожен з білетів містить 2 теоретичні питання. Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована за перше та друге теоретичне питання, дорівнює 20 балів. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **форс-мажорних обставин** здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти **залік в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Україна та Європейський Союз: особливості відносин», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6126>.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Робота над аналітичними завданнями, індивідуальним и завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу (може припуститися окремої неточності), вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	9-10
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	5-8
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував неповне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, припустився суттєвих помилок	1-4
Робота над проєктними завданнями, командними роботами тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, може припуститися окремої помилки.	9-10
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	5-8
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	1-4
За теоретичне питання залікового білету	здобувач цілком і всебічно розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.	16-20
	здобувач розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, але спостерігаються деякі упущення при відповідях на питання та неточні обґрунтування.	11-15
	здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але слабо орієнтується в джерелах, припускається помилок, матеріал викладає нелогічно.	6-10
	здобувач не розкрив питання навіть у загальних рисах, не розуміє його сутності, не орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.	0-5

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
10	10	10	10	10	10	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Максимальна кількість набраних балів з дисципліни складає **100 балів**.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	

70-89	добре	зараховано
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навчальний посібник / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Резніков. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 504 с.
2. Європейська інтеграція України: посібник для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування / Уклад. М. І. Лахижа. Полтава, 2018. 74 с.
3. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с.
4. Європейська інтеграція та міжнародна співпраця : посібник / за заг. ред. В. А. Мандрагелі, Л. А. Шереметьєвої; В. А. Мандрагеля, Ю. В. Мельник, О. І. Пошедін [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. Київ : НАДУ, 2016. 288 с.
5. Кордон М.В. Європейська та євроатлантична інтеграція України. Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 172 с.
6. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі. Електронний навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2018. URL: <https://multimedia.posibnyky.vntu.edu.ua/mm/Ukraine-EU/txt/01.html>

Допоміжна література

1. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, М. К. Орлатого. К. : НАДУ, 2015. 628 с.
2. Аракелян М. Р. Право Європейського Союзу : підручник / М. Р. Аракелян, М. Д. Василенко. К.: Фенікс, 2012. 390 с.
3. Європейська економічна інтеграція: навчальний посібник / С. М. Кваша, О. М. Файчук, О. В. Файчук. - К. : Видавничий центр НУБіП України, 2019. - 282 с.
4. Європейський Союз та Україна: монографія / А.В. Єрмолаєв, Б.О. Парахонський, Г.М. Яворська, О.О. Резнікова. К., 2012. 192 с.
5. Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу: монографія, І.В. Яковюк, Т.Н. Анакіна, О.Я. Трагнюк, Т.В. Комарова; за ред. І.В. Яковюка. К.: Право України, 2012. 208 с.
6. Мальська М.П., Антонюк Н.В. Основи європейської інтеграції підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 320 с.
7. Common Aviation Area Agreement Between the European Union and its Member States, of the One Part, and Ukraine, of the Other Part of 12.10.2021. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:22021A1103\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:22021A1103(01))
8. Council Decision 2014/145/CFSP of 17 March 2014 concerning restrictive measures in respect of actions undermining or threatening the territorial integrity, sovereignty and independence of Ukraine. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014D0145>
9. The meaning of “association” in EU Law. A study on the law and practice of EU association agreements / European Parliament. February 2019. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608861/IPOL_STU\(2019\)608861_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608861/IPOL_STU(2019)608861_EN.pdf)
10. Pikulyk O. European Security Policy: Theoretical and Practical Aspects / International and National Security: Politics, Information, Ecology, Economy: collective monograph / ed. by A. Mytko. Kyiv : MPBP «Hordon», 2018. P. 7–21.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01.07.2010 № 2411-VI. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Ратифіковано Законом України від 16.09.2014 № 1678-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011
4. Представництво Європейського Союзу в Україні. URL: http://ec.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.ht
5. Представництво Європейської Комісії в Україні. URL: <http://www.ukraine.eu.mfa.gov.ua/eu/ua>
6. Центр Європейських політичних досліджень, Брюссель. URL: <http://www.ceps.be>
7. Європейський простір. URL : <https://euprostitir.org.ua/>
8. Офіційний ресурс, присвячений ЄС. URL : <http://www.europa.eu.int>
9. Представництво України при Європейському Союзі. URL: <https://www.ukraine.eu.mfa.gov.ua/eu/ua>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обставин освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання, або повністю дистанційно в синхронному режимі. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень із заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Україна та Європейський Союз: особливості відносин» (<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6126>).